

Pensionsbeskatning

Marts 2010

Indhold

Forord	1
1 Opsparing af frie midler	3
2 Skattebegünstigede pensionsopsparinger	5
3 Generelle betingelser for skattemæssigt fradrag	9
4 Udbetaling fra skattebegünstigede pensionsordninger	17
5 Ikke skattebegünstigede pensionsordninger	19
6 Pensioner over landegrænserne	21
7 Sammenstød mellem offentlige ydelser og private pensioner	25

Forord

Formålet med denne publikation er at give læseren et grundlag for pensionsovervejelser primært i relation til de skatteregler, der gælder på pensionsområdet. Sociale pensioner, det vil sige pensioner, som er finansieret over skatten som eksempelvis folkepensionen, er ikke omfattet af publikationen.

Skattereglerne både for pensioner og for fri opsparing er væsentligt ændret med skattereformen (Forårspakke 2.0), som hovedsageligt har virkning fra den 1. januar 2010. Disse regler er indarbejdet i publikationen.

Som udgangspunkt er det vigtigt at gøre sig klart, at en pensionsopsparing har til formål at sikre alderdommen og ikke i første omgang at opnå skattemæssige fordele. Derfor bør de primære overvejelser også gå på, om pensionsformålet opfyldes med den ordning, som man har tænkt sig at gå ind i.

Afgørelsen af, hvor stor pension man ønsker sig som ældre, er helt personlig og afhængig af de økonomiske muligheder og størrelsen af den nedgang i forbrugsmuligheder, man ønsker at påtage sig i opsparingsfasen.

Disse overvejelser ligger udenfor denne publikations rammer, men de er vigtige, når man vælger mellem de forskellige muligheder for pensionsopsparing.

Alle egentlige pensionsopsparinger er karakteriseret ved, at de opsparede midler normalt er bundet, indtil pensionsoppareren når efterlønsalderen (60-62 år), og ofte stiger pensionen stærkt, jo længere man venter med at hæve den.

Den private, frie opsparing kan foretages i mange forskellige former, både i kontanter og værdipapirer, i fast ejendom eller i andre aktiver, hvor gevinster på nogle former beskattes, medens andre gevinster er skattefrie.

Afkastet i pensionsordninger beskattes med 15 %, uanset om midlerne er placeret i kontanter eller værdipapirer i form af obligationer eller aktier.

I publikationen gennemgås reglerne om skattebe- gunstigede pensionsordninger både ved ind- og udbetaling. Der er dog tale om en generel oversigt, som ikke alene kan danne grundlag for konkrete beslutninger om pensionsopsparing. Vi skal derfor anbefale, at der søges rådgivning om de konkrete overvejelser.

De regler, der gælder for pensioner fra udlandet til herboende personer og for danske pensioner, der udbetales til danskere bosat i udlandet, berøres også i publikationen.

Dette emne er dog så vidtstrakt, at det må anbefales at få individuel rådgivning fra revisor eller vores Skatteafdeling, hvis man eksempelvis påtænker at nyde sit otium i udlandet.

Redaktionen er afsluttet marts 2010.

Denne publikation er udelukkende tiltænkt klienter i Grant Thornton og bør ikke erstatte specifik rådgivning. Som følge heraf frasiger vi os ethvert ansvar for tab, der måtte opstå som følge af handlinger foretaget på baggrund af information i denne publikation uden forudgående rådgivning fra os.

1. Opsparing af frie midler

1.1 Investeringer i værdipapirer for beskattede midler

Et alternativ til skattebegünstiget pensionsopsparing er opsparing af frie midler, det vil sige midler, der er beskattet eller i øvrigt er skattefrie (eksempelvis avance ved salg af parcelhus beboet af ejeren).

Fordelen ved denne opsparing er, at der ikke er nogen form for bindinger på opsparingen eller udbetalingen. Der er ikke skat på de hævnings, der finder sted, og der er ikke risiko for, at udbetalingerne bliver beskattet anderledes end forventet på grund af lovændringer. Opsparingen påvirker heller ikke eventuel udbetaling af efterløn.

Ulemperne er, at afkastet typisk beskattes hårdere end pensionsafkastet, og den til rådighed stående kapital er mindre i opsparingsperioden, fordi skatten skal betales ved optjeningen. Den indkomstskat, der betales ved optjeningen, vil typisk være højere end skatten ved udbetaling af en pensionsordning, hvor udbetalingerne ofte er under topskattegrænsen. Endvidere kræver det en fast beslutning at gennemføre en pensionsopsparing af frie midler, fordi pengene hele tiden er til rådighed.

1.2 Aktier

Aktier kan give afkast både ved udbyttebetalinger og ved salg. Begge afkastformer er skattepligtige. Udbytte og aktieavancer beskattes som aktieindkomst (28 % indtil kr. 48.300 og 42 % af beløb, der ligger derover (2010)). For en nærmere gennemgang af skattereglerne om aktier henvises til vores publikation om aktieavancebeskatning.

Som pensionsopsparing er investering i aktier normalt velegnet set over en lang periode, men det

er vigtigt, at opsparingen bliver mere likvid, når midlerne skal anvendes. Når opsparingen skal udbetales, kan aktier være mindre hensigtsmæssige, idet man kan risikere, at kurserne er lave eller aktierne illikvide, når pengene skal frigøres. Derfor bør det overvejes at ændre opsparingen frem mod pensioneringstidspunktet til eksempelvis obligationer, der udløber inden for en kort tid og dermed kan sælges stort set for pålydende.

1.3 Obligationer

Afkast i form af renter og kursgevinster på obligationer og andre gældsbreve er skattepligtigt som kapitalindkomst (op til 49,5 %* i 2010), dog indgår kr. 40.000 (kr. 80.000 for ægtepar) ikke i grundlaget for topskatten. Skatten af kapitalafkast under topskattegrænsen udgør cirka 37 %.

1.4 Investeringsbeviser i investeringsforeninger

Investering i en udloddende investeringsforening kan foretages i enten aktie- eller obligationsafdelinger. De samme fordele og ulemper som ved privat opsparing gør sig gældende ved investering i en investeringsforening i henholdsvis aktier og obligationer. Der er stort set samme beskatning på afkastet og fortjenesten på beviserne som ved privat opsparing, men ved at investere gennem en investeringsforening opnås professionalisme og risikospredning.

1.5 Pensionsafkastbeskatning

Beskatningen af afkastet af værdipapirer i fri opsparing skal holdes op mod beskatning af afkastet af midler i en skattebegünstiget pensionsopsparing, der udgør 15 % af afkast (renter, udbytter, kursgevinster og -tab) på aktier, obligationer og investeringsbeviser.

* Forudsætter vedtagelse af Lovforslag nr. 112 (FT 2009/2010).

1.6 Ikke skattebegunstiget pensionsordning

Det er muligt at indgå pensionsaftaler uden skattemæssigt fradrag for indbetalingerne og uden skat ved udbetalingen. Tilvæksten på pensionen er skattepligtig som kapitalindkomst. Der er derimod ikke pensionsafkastbeskatning på en sådan ordning. Denne type af pension kan opsiges uden skattemæssige konsekvenser på et hvilket som helst tidspunkt i forløbet og er herved sammenlignelig med den private, frie opsparing.

2. Skattebegunstigede pensionsopsparinger

2.1 Skattebegunstigede pensionsopsparinger

De skattebegunstigede pensionsopsparinger falder i to hovedgrupper, nemlig ordninger med løbende udbetalinger (det vil sige løbende udbetalinger betinget af, at den berettigede er i live ved udbetaling) og kapitalordninger (det vil sige ordninger, hvor kapitalen i pensionsordningen tilfalder de begunstigede eller boet ved død).

Skattebegunstigede pensioner kan oprettes i pengeinstitutter, i forsikringsselskaber eller i pensionskasser. Der kan endvidere oprettes pensionsordninger i udenlandske pensionsinstitutter med skattemæssigt fradrag for præmieindbetalingerne, når pensionsinstituttet er beliggende i et EU- eller EØS-land, og når pensionsinstituttet og pensionsordningen er godkendt af SKAT. Der kan derimod ikke oprettes fradragsberettigede pensionsordninger i lande uden for EU eller EØS, medmindre instituttet har et godkendt kontor her i landet (datterselskab eller filial her i landet). Dog er der i enkelte dobbeltbeskatningsaftaler bestemmelser om skattebegunstigelse af visse udenlandske pensionsordninger, jf. pkt. 6.2.4.

For den skattebegunstigede pensionsopsparing flyttes beskatningstidspunktet fra indbetalingsårene til udbetalingsårene. I de erhvervsaktive år er marginalskatterne typisk højere end i de år, hvor pensionsalderen er opnået. Det skattemæssige incitament til pensionsopsparing ligger således dels i en (normalt) lavere beskatning ved udbetaling end ved indbetaling og dels i en lavere beskatning af det løbende afkast af pensionsordningen i form af en særlig pensionsafkastskat på 15 % i stedet for almindelig kapitalafkastbeskatning. Princippet om, at pensionsopsparing først beskattes på udbetalingstidspunktet, er dog brudt af arbejdsmarkedsbidraget, som opkræves med 8 % af pensionsindbetalinger, mens pensionsudbetalinger er bidragsfri.

2.2 De enkelte ordninger

Pensionsordninger med skattebegunstigede indbetalinger kan opdeles i følgende fire grupper:

- pensionsordninger med løbende, livsvarige udbetalinger
- ophørende livrenter og ratepension
- kapitalpension
- indeksordninger.

2.2.1 Pensionsordninger med løbende, livsvarige udbetalinger

En pensionsordning med løbende, livsvarige udbetalinger er en ordning, der giver ret til løbende, livsbetingede ydelser frem til den pensionsberettigedes død. Det vil sige ydelser, der udbetales fra opnåelse af pensionsalderen og først bortfalder ved den berettigedes død.

Pensionsordninger med løbende udbetalinger kan oprettes i livsforsikringsselskab eller pensionskasse, men ikke i et pengeinstitut. Pensionsordningen skal gå ud på udbetaling af:

- *alderspension*: en løbende udbetaling over mindst 10 år fra pensioneringen (tidligst ved opsparerens opnåelse af efterlønsalderen (60-62 år), medmindre lavere aldersgrænse er godkendt af Skatterådet) og til opsparerens død
- *invalidespension*: en løbende udbetaling fra pensionsordningen fra indtruffen invaliditet og længst til invaliditetens ophør eller opsparerens død
- *ægtefælle- og samleverpension*: en løbende udbetaling fra første ægtefælles eller samlevers død og til den længstlevendes død

- *samleverpension*: en løbende udbetaling fra første samlevers død og til den længstlevendes død
- *børnepension*: en løbende udbetaling fra opsparerens død, og til børnene bliver voksne (indtil 24 år).

En pensionsordning med løbende udbetalinger oprettes ofte som en kombination af alderspension, invalidepension, ægtefælle- og / eller samleverpension og børnepension.

Til pensionsformål er pension med løbende, livsbetingede udbetalinger ofte den mest hensigtsmæssige pensioneringsform, da pensionisten her er sikret resten af livet uden at skulle overveje genanbringelse af midler eller opsparing af rater til senere anvendelse. En ulempe er, at der ved pension med løbende udbetalinger ikke er nogen opsparing, der kommer til udbetaling ved død til den / de efterlevende, men opsparingen tilfalder populært sagt de andre forsikringstagere. Dette problem kan for så vidt angår en ægtefælle, samlever og børn under 24 år til dels imødegås ved, at der også indgås en ægtefælle-, samlever- eller børnepension. Der kan i stedet vælges en ordning med garanterede udbetalinger.

Udbetaling af de løbende ydelser er skattepligtige som personlig indkomst, dog uden arbejdsmarkedsbidrag.

2.2.2 Ophørende livrenter og ratepension

Ophørende livrenter er alderspension, der løber i mindst 10 år, men som ophører ved en aftalt alder før død (eksempelvis ved 70 år) eller ved død før opnåelse af den aftalte alder for ophør af udbetalingerne.

Der kan dog i et vist omfang oprettes ophørende livrenter med en udbetalingsperiode under 10 år, hvis udbetalingerne skal kompensere for manglende adgang til folkepension og ATP fra pensioneringstidspunktet og indtil opnåelse af folkepensionsalderen (65-67 år) eller for løn i perioden fra fratræden frem til det tidspunkt for fratræden, der var aftalt med arbejdsgiveren.

En ratepension er en kapitalordning, hvor det er aftalt, at det opsparede beløb skal udbetales i rater over mindst 10 år. Raterne bortfalder ikke ved opsparerens død. Ratepension kan oprettes i et livsforsikringselskab og benævnes da rateforsikring eller i et pengeinstitut og benævnes da rateopsparing i pensionsøjemed.

Ratepensionen skal oprettes inden 15 år efter, at opspareren har opnået efterlønsalderen (75-77 år).

Rateudbetalingerne må tidligst påbegyndes, når opspareren har nået efterlønsalderen (60-62 år), medmindre Skatterådet har godkendt en lavere aldersgrænse. Man kan dog aftale, at udbetalingerne begynder ved opsparerens invaliditet eller død før den nævnte pensionsalder. Der kan ikke aftales senere rateudbetaling end 25 år efter, at opspareren har opnået efterlønsalderen (85-87 år).

En rateforsikring kan tegnes, så forsikringssummen udbetales under alle omstændigheder, hvad enten ejeren er i live eller død. Den kan også tegnes som en ren risikoforsikring, der kun kommer til udbetaling i tilfælde af forsikredes invaliditet eller død før det aftalte udløbstedstidspunkt. I så fald må den ikke give ret til udbetaling, hvis den forsikrede bliver invalid eller dør senere end 15 år efter, at han / hun når efterlønsalderen (75-77 år).

For ratepension skal man være opmærksom på, at udbetalingstidspunkt, udbetalingsperiodens længde og udbetalingsforløbet *ikke* kan ændres uden afgiftsmæssige konsekvenser, når første rate er udbetalt.

Raterne skal tilfalde opspareren, hvis denne er i live på udbetalingstidspunkterne. Som begunstiget i en ratepension efter opsparerens død må kun indsættes enten "nærmeste pårørende" eller opsparerens ægtefælle, herunder fraskilt / frasepareret ægtefælle, en navngiven person, der har fælles bopæl med opspareren ved indsættelsen, eller livsarvinger, stedbørn og disses livsarvinger.

Til ratepension kan knyttes en invalidesumsforsikring, det vil sige en kapitalforsikring, der kun udbetales, hvis forsikrede bliver invalid inden det aftalte udbetalingstidspunkt for ratepensionsordningen.

Ratepensionen er et hensigtsmæssigt supplement til en livsbetinget pensionsordning, mens den alene vil kunne være utilstrækkelig, hvis den ophører efter 10 år, og pensionisten ikke har andre indtægtsmuligheder ud over folkepension. I så fald bør en del af udbetalingerne opspares, således at der også ud over det tiende år er ekstra midler at leve for.

2.2.3 Kapitalpension

En kapitalpension er en kapitalordning, hvor summen udbetales samlet (sumudbetaling) på én gang.

Kapitalpension kan oprettes i et livsforsikringselskab og benævnes da kapitalforsikring i pensionsøjemed eller i et pengeinstitut og benævnes da opsparing i pensionsøjemed.

Endvidere er der godkendt fonde til at modtage kapitalpension, ligesom der forekommer kapitalpension i pensionskasser godkendt hertil.

En kapitalpension skal oprettes inden 15 år efter, at opsparereren har nået efterlønsalderen (75-77 år).

En kapitalforsikring kan tegnes, så forsikringssummen udbetales under alle omstændigheder, hvad enten ejeren er i live eller er død. Den kan også tegnes som en livsbetinget forsikring, det vil sige, at forsikringssummen kun udbetales, hvis forsikrede lever på det aftalte udbetalingstidspunkt. Endelig kan den tegnes som en ren dødsfaldsforsikring, det vil sige, at forsikringssummen kun udbetales, hvis forsikrede dør inden en vis alder. Er forsikringen tegnet som en ren dødsfaldsforsikring, må den ikke give ret til udbetaling, hvis forsikrede dør senere end 15 år efter, at han / hun når efterlønsalderen (75-77 år). Udbetaling til den forsikrede selv eller opsparereren må tidligst ske ved opnåelse af efterlønsalderen og senest 15 år efter opnåelse af efterlønsalderen. Skatterådet kan dog godkende en lavere pensionsalder. Der kan tillige aftales udbetaling ved invaliditet, der indtræffer før opnåelse af efterlønsalderen.

Reglerne for indsættelse af begunstigede er de samme, som gælder for ratepension.

Til kapitalpension kan knyttes en invalidesumsforsikring, det vil sige en kapitalforsikring, der kun udbetales, hvis forsikrede bliver invalid inden det aftalte udbetalingstidspunkt for kapitalpensionsordningen.

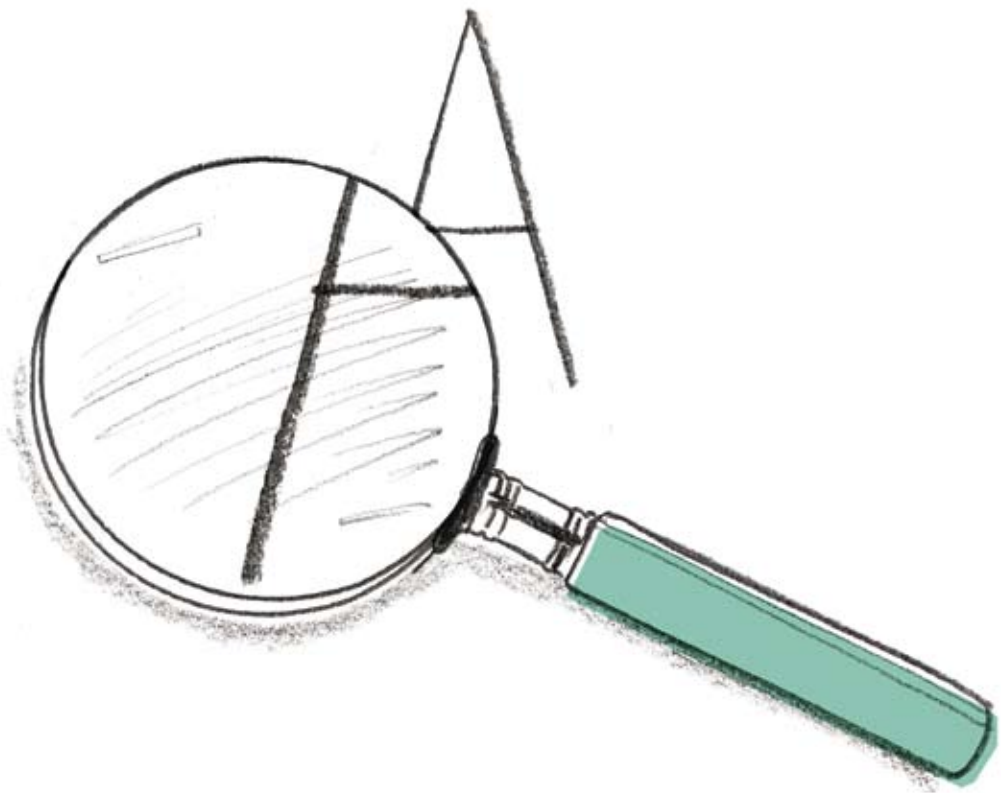
2.2.4 Indeksordning

Indtil den 25. november 1971 kunne der oprettes indekstrakter. En indeksordning skal enten være oprettet i tilknytning til en livsforsikring (indeksforsikring) eller i tilknytning til en opsparingskonto i et pengeinstitut (indeksopsparing).

Indekstrakter kan være oprettet enten som en livrenteforsikring eller en rateforsikring.

Både indbetalingerne og udbetalingerne på indeksordningerne er pristalsregulerede. Udbetalingerne består dels af det beløb, som opsparingen giver ret til, og dels af et indekstillæg fra staten.

Da disse ordninger ikke længere kan oprettes, omtales de ikke nærmere.

3. Generelle betingelser for skattemæssigt fradrag

Pensionsordningen kan enten være oprettet via arbejdsgiver eller privat. Skattereglerne er forskellige for de to typer af ordninger.

3.1 Arbejdsgiverordninger

En arbejdsgiverordning er en pensionsordning, der er oprettet som led i et ansættelsesforhold. Det vil sige, at arbejdstageren skal modtage vederlag for personligt arbejde i tjenesteforhold. Arbejdsgiveren skal indbetale de aftalte pensionsbidrag til pensionsordningen.

Selv om pensionsbidragene er en del af aflønningen, skal de dog ikke medregnes til arbejdstagerens skattepligtige indkomst og personlige indkomst. Arbejdstagerens "fradragsret" for indbetalingerne til pensionsopsparring sker således ved, at der ved beskatningen ses bort fra den del af indkomsten, som arbejdsgiveren betaler direkte til pensionsordningen (bortseelsesret). Ved denne bortseelsesret opnår arbejdstageren det samme som ved at få fradrag for indbetalinger til en privat tegnet pensionsordning.

Der er ikke fradrag for pensionsindbetalinger ved opgørelsen af beregningsgrundlaget for arbejdsmarkedsbidrag. Pensionsinstitutionerne skal indeholde og indbetale arbejdsmarkedsbidrag af arbejdsgiverens indbetalinger til arbejdstagerens pensionsordning.

3.2 Privattegnede ordninger

Bidrag og præmier til privattegnede pensionsordninger kan fradrages ved opgørelsen af den personlige indkomst. Der er dog ikke fradrag for bidrag m.v. ved opgørelsen af beregningsgrundlaget for arbejdsmarkedsbidraget.

Fradragsretten gælder kun for personer, der er fuldt skattepligtige her til landet. Begrænset skattepligtige personer, der er omfattet af grænsegængerreglerne, kan dog ligeledes få fradragsret. Fradragsretten tilkommer ejeren af ordningen, uanset hvem der har foretaget indbetalingen. Præmier og bidrag, der er betalt af en anden end ejeren, er indkomstskattepligtige eller gaveafgiftspligtige for ejeren.

For forsikrings- og pensionskasseordninger foretages fradraget for det indkomstår, hvori bidraget eller præmien forfalder til betaling. For pengeinstitutordninger foretages fradraget derimod i det indkomstår, hvori indbetalingen finder sted.

Når en forsikrings- eller pensionskasseordning oprettes, er det en betingelse for fradrag, at der foreligger en endelig bindende forsikringsaftale. En sådan aftale foreligger først, når selskabet har accepteret forsikringsbegæringen.

3.2.1 Fradragsfordeling

Fradraget for privat oprettede pensionsordninger med løbende udbetalinger skal i nogle tilfælde fordeles over en årrække.

Det drejer sig om indbetalinger til privattegnede livsvarige pensionsordninger med løbende udbetalinger. Fradragsfordelingen gælder derimod ikke for ophørende livrenter, ratepension og kapitalpension, idet disse ordninger er omfattet af nogle absolutte beløbsgrænser, jf. nedenfor.

Hvis pensionsopspareren indskyder en kapital i en pensionsordning, der er omfattet af fradragsfordeling, kan indskuddet ikke trækkes fra på én gang i indskudsåret. Fradragsretten skal i stedet fordeles med lige store beløb over en periode på 10 år. Indskuddet fradrages således med 1/10 i indskudsåret og hvert af de følgende 9 år. Det samme gælder for præmier og bidrag til en ordning, der er tegnet med en præmie- eller bidragsperiode, der er mindre end 10 år.

Hvis en præmie- eller bidragsperiode er 10 år eller derover, er der fuld fradragsret i forfaldsåret eller indbetalingsåret.

Hvis det årlige 1/10-fradrag er mindre end et reguleret grundbeløb på kr. 46.000, er der adgang til at vælge et opfyldningsfradrag. Beløbet, der reguleres årligt, er for 2010 på kr. 46.000. Opfyldningsfradraget kan anvendes ved siden af fradragsretten for præmier til ordninger med en præmiebetalingsperiode, der er 10 år eller derover, og ved siden af det maksimale fradrag for ophørende livrenter og ratepension og det maksimale fradrag for kapitalpension.

Opfyldningsfradraget er et samlet årligt fradrag på indtil kr. 46.000 for alle ordninger, der er omfattet af fradragsfordelingen. Hvis der for eksempel foretages 1/10-fradrag for indskud til flere ordninger, reduceres opfyldningsbeløbet med alle tiendedelsfradrag. Alle privattegnede ordninger med løbende, livsvarige udbetalinger skal således ses under ét i relation til opfyldningsfradraget.

Det samlede fradrag kan dog ikke overstige et beløb svarende til forfaldne præmier og indskud, som ikke tidligere er fratrukket.

Princippet i reglerne om opfyldningsfradraget kan belyses med følgende eksempel:

Eksempel

En pensionsopsparer opretter en livsvarig livrente med et kapitalindskud på kr. 150.000. Der kan fradrages kr. 150.000 : 10 = kr. 15.000 i indskudsåret og hvert af de følgende 9 år. Da dette beløb er under kr. 46.000 (reguleret), kan opspareren vælge et opfyldningsfradrag på op til kr. 31.000. Udnyttes opfyldningsfradraget fuldt ud, forkortes fradragsperioden til 4 år.

Det er muligt at forlænge en pensionsopsparing, hvor der oprindeligt er aftalt en indbetalingsperiode på mindst 10 år, med en yderligere indbetalingsperiode på mindre end 10 år uden, at der skal ske fradragsfordeling.

3.2.2 Omberegning af fradrag

Nedsættes eller ophører indbetalingerne til en pensionsordning med løbende, livsvarige udbetalinger, skal fradragene omberegnes, hvis ejeren af ordningen har haft for store fradrag i forhold til fradragsfordelingen. Det er tilfældet, hvis indbetalingerne nedsættes eller ophører på et tidspunkt, hvor de foretagne fradrag overstiger de beløb, der kunne være fradraget på grundlag af de faktiske indbetalinger.

Det kan eksempelvis være en livsvarig livrente med aftalte indbetalinger over 15 år, som standses allerede efter 6 års indbetalinger. Hvis det årlige fradrag har oversteget opfyldningsfradraget, skal de 6 års fradrag omberegnes. Det har været forudsat ved de årlige selvangivelser, at indbetalingsperioden ville udgøre 15 år, således at fradragsfordelingen ikke skulle anvendes. Når indbetalingerne ophører allerede efter det 6. år, skulle fordelingsreglen alligevel have været anvendt, og opspareren har således haft for store fradrag.

Omberegning skal ikke foretages i tilfælde, hvor indbetalingerne nedsættes eller ophører på grund af ejerens død eller invaliditet, og dette efter ordningens udbetalingsvilkår berettiger til at påbegynde udbetalingerne, præmiefritagelse eller opsat udbetaling.

Ejeren af ordningen kan i stedet for at blive efterbeskattet vælge, at ordningen bliver fuldstændigt ophævet uden afgiftsmæssige konsekvenser.

Vælger ejeren efterbeskatningen, omberegnes fradragene først til fordeling over 10 år. Efterbeskatningen gennemføres herefter ved, at den skattepligtige indkomst og den personlige indkomst for de pågældende fradragsår forhøjes med de for meget fratrukne beløb med tillæg af 6 % pr. år.

Hvis ejeren vælger at ophæve ordningen, vil det medføre, at den pågældende i skattemæssig henseende stilles, som om ordningen aldrig var oprettet. Dette skal ske på den måde, at de foretagne fradrag fuldt ud medregnes i den skattepligtige indkomst som personlig indkomst for fradragsårene. I denne situation skal de tilbageregulerede fradragsbeløb også forhøjes med 6 % for hvert år fra udløbet af fradragsårene og indtil udløbet af ophørsåret. Ordningen betragtes herefter skattemæssigt som bortfaldet. Muligheden for at ophæve ordningen afhænger dog af, om ophævelsen er forenelig med forsikringsaftaler m.v.

Ophæves en ordning, bliver der ikke mulighed for at videreføre fradrag for de præmier eller bidrag, der faktisk er betalt, før indbetalingerne blev nedsat eller standset.

3.2.3 Loft over indbetalinger til ophørende livrenter og ratepension

Der er indført et loft over, hvor meget der kan indbetales til ophørende livrenter, rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed med fradrags- eller bortseelsesret.

Loftet udgør i alt kr. 100.000 (2010) pr. person. Loftet reguleres årligt.

Beløbsgrænsen gælder samlet for alle de pensionsordninger, der er omfattet af loftet. Grænsen på kr. 100.000 gælder således både indbetalinger til ophørende livrenter, rateforsikring og rateopsparing i pensionsøjemed, det vil sige ratepension oprettet i pengeinstitutter.

Loftet gælder også samlet for de omfattede pensionsordninger, hvad enten de oprettes i eller uden for ansættelsesforhold. Er der tale om en arbejdsgiverordning, opgøres beløbsgrænsen efter betaling af arbejdsmarkedsbidrag. Arbejdsgiveren kan således for hver ansat indbetale kr. 108.696, idet pensionsinstituttet skal afregne 8 % eller kr. 8.696 i arbejdsmarkedsbidrag. Overskrides loftet, er der ikke bortseelses- eller fradragsret for det overskydende beløb.

Loftet er et personligt, årligt loft. Det indebærer, at uudnyttet loft i et år ikke kan fremføres eller overføres til ægtefælle, men fortabes.

Der stilles ikke krav om faste årlige indbetalinger til ophørende livrente eller ratepension. Der kan foretages engangsindskud, og indbetalingerne kan nedsættes eller standses uden skattemæssige kon-

sekvenser. Forsikringsaftaler og aftaler med en arbejdsgiver kan dog indeholde pligt til faste indbetalinger.

Loftet gælder også for selvstændigt erhvervsdrivende, dog først fra indkomståret 2015. Dermed vil selvstændigt erhvervsdrivende fra og med indkomståret 2015 ikke længere kunne indskyde 30 % af overskuddet fra selvstændig erhvervsvirksomhed på en ophørende livrente eller en ratepension, i det omfang indbetalingen overstiger kr. 100.000.

3.2.4 Særlige regler for fradragsbegrænsning af indbetalinger på kapitalpensioner

Der findes to beløbsgrænser for, hvor store beløb der årligt skattefrit kan indbetales til kapitalpension. Det drejer sig for det første om en grænse på kr. 46.000 i 2010 for indbetalinger og for det andet om den personlige indkomst, der skal kunne rumme indbetalingen.

En person kan højst anvende i alt kr. 46.000 (2010) om året til kapitalpension. Beløbet reguleres årligt. Beløbsgrænsen er en personlig, årlig beløbsgrænse. Det indebærer, at uudnyttet beløbsgrænse i et år ikke kan fremføres eller overføres til ægtefælle, men fortabes.

Beløbsgrænsen på kr. 46.000 (2010) er et samlet fradrag, der omfatter både indbetalinger til kapitalforsikring og kapitalopsparing i pensionsøjemed. Grænsen på kr. 46.000 gælder både for arbejdsgiverordninger og for privattegnede ordninger. Er der tale om en arbejdsgiverordning, opgøres beløbsgrænsen efter betaling af arbejdsmarkedsbidrag.

Skattefriheden for bidrag til kapitalpension er endvidere begrænset af ejerens personlige indkomst.

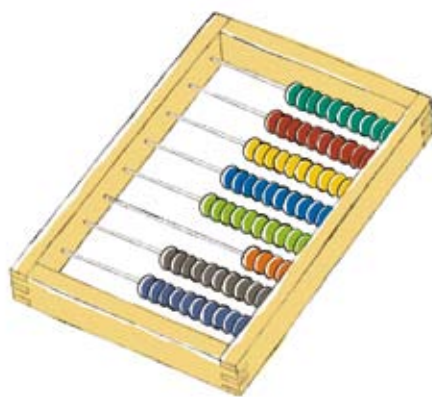
For arbejdsgiverordninger er denne begrænsning på grund af bortseelsesretten kun aktuel, hvis arbejdstagerens personlige indkomst er negativ. Denne situation kan forekomme, hvis arbejdstageren ved siden af ansættelsesforholdet driver en selvstændig erhvervsvirksomhed, der giver underskud.

Er arbejdstagerens personlige indkomst negativ, skal den del af pensionsbidraget, der svarer til det negative beløb, medregnes ved arbejdstagerens indkomstopgørelse. Herved beskattes den skattefrihed, som arbejdstageren har fået gennem bortseelsesretten.

For privattegnet kapitalpension er fradraget begrænset af, at det skal kunne rummes i opsparerens personlige indkomst før fradrag for kapitalpensionsbidraget. Bidrag til andre pensionsordninger reducerer derimod den personlige indkomst.

Endvidere er der for kapitalpension den begrænsning, at det beløb, der bortses fra, skal medregnes ved opgørelsen af topskatten på 15 %. Tilsvarende kan private indbetalinger ikke fratrækkes i top-skattegrundlaget.

Der stilles ikke krav om faste årlige indbetalinger til kapitalpension. Der kan foretages engangsindskud, og indbetalingerne kan nedsættes eller standses uden skattemæssige konsekvenser. Forsikringsaftaler og aftaler med en arbejdsgiver kan dog indeholde pligt til faste indbetalinger.

3.2.5 Særlige regler for selvstændigt erhvervsdrivendes pensionsopsparring

Efter hovedreglen, som nævnt ovenfor, skal en privat oprettet livsvarig pensionsordning med løbende udbetalinger (livrente) aftales med en indskudsperiode på mindst 10 år, ligesom de årlige indbetalinger normalt skal være lige store, for at der kan opnås fuldt fradrag i indbetalingsårene.

Disse regler om fradragsfordeling og efterbeskatning gælder ikke for lønmodtagere, der har indgået pensionsaftale med deres arbejdsgiver. De gælder heller ikke for hovedaktionærer, der som ansatte har indgået pensionsaftale med deres selskab. Derimod gælder fradragsfordelingsreglerne for selvstændigt erhvervsdrivende, også selv om de eventuelt benytter virksomhedsskatteordningen. Virksomhedsskatteordningen er blot en særlig form for skatteberegning. Indbetalinger fra virksomheden til virksomhedsejerens pensionsordning vil derfor blive betragtet som en hævning fra virksomheden og tilsvarende en privat indbetaling til pension med krav om 10-års indbetaling eller fradragsfordeling til følge.

Det er dog altid muligt for selvstændigt erhvervsdrivende med omgående fradrag at indskyde et beløb svarende til 30 % af overskud ved selvstændigt erhvervsvirksomhed på en livsvarig livrente. Det giver selvstændigt erhvervsdrivende mulighed for at indbetale større beløb til pension, uden at opsparerer også skal binde sig til indbetalinger i de næste 9 år. Der kan således aftales engangsindskud, hvor beløbsstørrelsen årligt kan tilpasses det forventede overskud.

Overskuddet skal opgøres renset for renteindtægter og -udgifter, kursgevinster og -tab på fordringer og gæld samt henlæggelse til konjunkturdigning efter virksomhedsskatteoven. I overskuddet medtages ikke indkomst ved afståelse af goodwill og andre immaterielle aktiver (som knowhow, patentret, forfatter- og kunstnerret og ret til mønster- og varemærke) eller fortjenester ved afståelse af fast ejendom omfattet af ejendomsavancebeskatningsloven. Avance ved salg af næringsejendomme kan derimod indgå ved opgørelsen af overskuddet.

Overskuddet opgøres uafhængigt af de hævninger, der foretages i virksomheden. Det er ikke en betingelse for at benytte 30 %'s ordningen, at der hæves noget beløb i virksomheden. Det er endda muligt at opspare overskuddet i virksomhedsskatteordningen (konto for opsparet overskud) mod 25 % acontoskat, samtidig med at frie midler uden for virksomhedsskatteordningen op til 30 % af virksomhedens overskud indskydes på pension med fuldt fradrag i årets personlige indkomst.

Reglerne betyder, at den selvstændigt erhvervsdrivende for indbetalingsperioder, der er mindre end 10 år, kan *vælge* mellem følgende tre muligheder:

- 1/10-fradrag (det vil sige fradrag for 1/10 af de samlede aftalte indbetalinger til livsvarig livrente)
- fradrag for opfyldningsfradraget på kr. 46.000 (2010), dog mindst 1/10 af de samlede aftalte indbetalinger til livrente og ratepension
- fradrag for 30 % af det regulerede overskud, dog mindst 1/10 af de samlede aftalte indbetalinger til livrente og ratepension.

Reglerne ændrer ikke på de almindelige betingelser for at oprette pensionsordninger, som er beskrevet ovenfor.

De almindelige indbetalingsfrister er ikke udsudt. For pensionsordninger i livsforsikrings-selskaber (livrenter) betyder det, at indbetalinger, der *forfalder* i 2010, kan fratrækkes i det nævnte år. For nyoprettede ordninger er det dog tillige en betingelse, at vilkårene for ordningen (for eksempel helbredserklæring) er accepteret af forsikringsselskabet.

På indbetalingstidspunktet er årets overskud normalt endnu ikke kendt. Det anbefales derfor at bede revisor om at foretage en foreløbig opgørelse, som kan danne grundlag for årets indbetaling.

Når den endelige opgørelse af årets overskud foreligger medio det efterfølgende år, er det muligt

at beregne, om der er indbetalt "for lidt" (det vil sige mindre end 30 % af det regulerede overskud) eller for meget til pension.

Er der indbetalt mindre end 30 % af overskuddet, er der ikke mulighed for med fradragsvirkning for det foregående indkomstår at "fylde op" med en yderligere indbetaling efter årsskiftet.

Er der indbetalt mere end 30 % af overskuddet, og overstiger indbetalingen både et sædvanligt 1/10-fradrag og opfyldningsfradraget (kr. 46.000 i 2010), kan det overskydende beløb ikke fradrages i 2010, men det kan fremføres til fradrag i 2011, jf. de tre ovennævnte valgmuligheder.

Eksempel

År 1	(kr.)	(kr.)
Overskud korrigeret	4.000.000	
Indskud (1).....		3.000.000
Frdrag *) maks. 30 % af kr. 1.400.000.....		<u>1.200.000</u>
Til fremførsel		<u><u>1.800.000</u></u>

*) 1/10-fradrag = kr. 300.000

År 2		
Overskud korrigeret	0	
Frdrag 1/10 af kr. 3.000.000.....		<u>300.000</u>
Til fremførsel		<u><u>1.500.000</u></u>

År 3		
Overskud korrigeret	1.400.000	
Frdrag *) maks. 30 % af kr. 1.400.000.....		<u>420.000</u>
Til fremførsel		<u><u>1.080.000</u></u>

*) 1/10-fradrag = kr. 300.000

Vælger opspareren i et år at benytte 30 % af årets overskud som overgrænse, skal det omfatte alle årets 1/10-fradrag. Man kan således ikke ud over de nævnte 30 % fratække 1/10-fradrag vedrørende tidlige års indbetalinger eller bruge det almindelige opfyldningsfradrag (kr. 46.000 i 2010) på nogle ordninger.

Livsvarig livrente med en aftalt indbetalingsperiode på mindst 10 år går dog helt uden om fradragsfordelingsreglerne. Årets indbetalinger til disse ordninger kan derfor fratrækkes ud over fradrag på maks. 30 % af overskuddet for ordninger med indbetalingsperioder på mindre end 10 år.

3.2.6 Ophørspension

I pensionsbeskatningsloven findes en særlig adgang for personer, der har drevet selvstændig virksomhed, til at oprette pensionsordninger i forbindelse med, at virksomheden sælges eller lukkes.

Adgangen gælder for personer, der har drevet selvstændig erhvervsvirksomhed i personligt regi eller i selskabsform. Adgangen gælder også i et vist omfang for medarbejdende ægtefæller.

Den person, der ønsker at oprette en ophørspension, skal være fyldt 55 år inden afståelsen af virksomheden. Endvidere skal personen i en periode på mindst 10 år inden for de seneste 15 år forud for det indkomstår, hvori pensionsordningen oprettes, have drevet selvstændig erhvervmæssig virksomhed eller have været hovedaktionær eller hovedanpartshaver i et selskab, der driver selvstændig virksomhed.

Der stilles ikke krav om, at det skal have drejet sig om samme virksomhed i hele 10-års perioden. Kravet om en periode på mindst 10 år vil være opfyldt i tilfælde af, at den pågældende for eksempel først har drevet selvstændig erhvervsvirksomhed i form af en personligt ejet virksomhed i 6 år og derpå har været hovedaktionær i 4 år.

Den særlige ophørspension er forbeholdt personer, der har drevet såkaldt reel erhvervsvirksomhed. Erhvervsvirksomheden må således ikke i overvejende grad have været virksomhed med passiv pengeanbringelse i form af ejerskab af kontanter, værdipapirer eller lignende, udlejning af fast ejendom eller anpartsvirksomhed. Bortforpagtning af land- og skovbrugsejendomme, gartnerier, planteskoler og frugtplantager anses ikke som passiv pengeanbringelse. Egentlig næringsvirksomhed ved køb og salg af værdipapirer eller finansieringsvirksomhed er heller ikke til hinder for at benytte ordningen.

Vurderingen af, hvorvidt en persons erhvervmæssige virksomhed i overvejende grad har bestået i de ovennævnte passive aktiviteter, er objektiveret. Reglen indebærer, at det anses for virksomhed med passiv pengeanbringelse, hvis mindst 75 % af indtægterne eller de samlede aktiver vedrører passiv pengeanbringelse eller udlejning af fast ejendom. Dette gælder også, hvis virksomheden har været drevet i selskabsform.

Den tidligere virksomhedsejer kan oprette en ophørspension som en pensionsordning med løbende udbetalinger eller en ratepension. Der er derimod ikke mulighed for at oprette kapitalpension som ophørspension.

Det er muligt at aftale senere udbetaling af sidste rate end 25 år efter opnåelse af efterlønsalderen. Ellers gælder de almindelige regler for den type pensionsordning, man ønsker at oprette. En rateophørspension kan først påbegyndes udbetalt, når der er forløbet 5 år fra oprettelsen.

Der er to maksimumgrænser for fradrag for indbetalinger på en ophørspension:

1. Den samlede indbetaling må ikke overstige den skattepligtige fortjeneste, ejeren har opnået ved salg af virksomheden. Har virksomheden været drevet i selskabsform, kan der indskydes et beløb svarende til den skattepligtige aktieavance, ejeren opnår ved salg af aktierne. Ved salg af en virksomhed, der har været drevet i personligt regi, opgøres beløbet på grundlag af de skattepligtige gevinster, der opnås ved salg af virksomhedens aktiver, som for eksempel driftsmidler, goodwill og andre immaterielle aktiver, fast ejendom og værdipapirer, med fradrag af tab.
2. Det samlede indbetalingsbeløb må ikke overstige et reguleret grundbeløb på kr. 2.507.900 (2010).

Beløbet skal indbetales inden for en 10 års-periode, der begynder med det år, hvori virksomheden er solgt. Indbetaling i de efterfølgende indkomstår i 10 års-perioden kan ikke neutralisere avancebeskatningen, men giver personer, der har indgået aftale om afdragsvis betaling af afståelsessummen, og som ikke har frie midler til at foretage hele pensionsindbetalingen på én gang, mulighed for at indbetale på disse pensionsordninger i takt med, at afdragene betales.

Selv om ophørspension er privat oprettede pensionsordninger, sker der ikke fradragsfordeling over 10 år.

3.2.7 Overgangsregler vedrørende private indbetalinger til ordninger omfattet af loftet

Loftet på kr. 100.000 for ophørende livrenter og ratepension er indført med virkning fra og med indkomståret 2010.

Loftet omfatter også indbetalinger til ophørende livrenter og ratepension, der er oprettet før 2010. Der er derfor indført en række overgangsregler, som skal tage højde for, at der kan være indgået aftale om en privat oprettet ordning med en præmie- eller bidragsperiode på mindst 10 år, eller der kan være private ordninger under fradragsfordeling og med bidrag, som rækker ind i 2010 og følgende indkomstår.

Kort fortalt går overgangsordningen ud på, at alle præmier eller indbetalinger efter den 1. januar 2010 (ved kalenderår) er omfattet af loftet, mens fradragsfordelingsbeløb vedrørende indbetalinger mv. foretaget før skæringsdagen kan fradrages, uanset om de overstiger loftet.

Reglerne er dog yderst komplicerede og indeholder mange særregler. Det tilrådes derfor at spørge revisor eller vores Skatteafdeling, hvis der er behov for yderligere kendskab til overgangsreglerne.

4. Udbetaling fra skattebegunstigede pensionsordninger

Som modstykke til skattefriheden ved indbetaling skal udbetaling fra pensionsordninger beskattes. For nogle ordningers vedkommende skal udbetalingerne medregnes i den personlige indkomst, mens udbetaling fra andre ordninger er belagt med en afgift. Endvidere er reglerne forskellige alt efter, om udbetaling sker i overensstemmelse med vilkårene i pensionsbeskatningsloven (udbetaling ved pensionering), eller der disponeres i strid med vilkårene ved overdragelse af ordningen, belåning eller ophævelse i utide (udbetaling i utide). Der betales ikke arbejdsmarkedsbidrag af pensionsudbetalingerne. Det gælder både udbetalinger fra ordninger med løbende udbetalinger, ratepension og kapitalpension, hvad enten udbetalingen sker ved pensionering eller i utide.

4.1 Udbetaling ved pensionering

Når betingelserne for at påbegynde udbetaling er opfyldt, for eksempel aldersbetingelsen om opnåelse af efterlønsalderen (60-62 år), skal udbetalinger fra følgende ordninger medregnes i den personlige indkomst:

- pension fra en pensionsordning med løbende udbetalinger
- udbetalinger fra en ratepension (rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed) til forsikrede eller kontohaver selv i overensstemmelse med ordningens vilkår om ratevis udbetaling samt under visse betingelser til den pågældendes efterladte
- løbende udbetalinger fra en indeksordning til den pågældende selv
- løbende eller ratevise udbetalinger til ejerens fraskilte eller fraseparerede ægtefælle, når ydelserne tilfalder ægtefællen i kraft af udlodning ved skifte af fællesbo.

Når kapitalpension skal udbetales ved pensionering, sker det i form af en engangsudbetaling. Hele den aftalte forsikringssum eller indestående kapital udbetales således på én gang, når betingelserne herfor er opfyldt. Kapitalpensioner kan dog hæves successivt over flere år.

Aldersbetingelserne er opfyldt ved udbetaling til ejeren ved opnåelse af efterlønsalderen og senest 15 år efter opnåelsen af efterlønsalderen.

Betingelserne for udbetaling er endvidere blandt andet opfyldt ved udbetaling til ejeren på grund af varigt nedsat arbejdsevne, der er indtruffet efter oprettelsen af kapitalpensionen, og som berettiger ejeren til at oppebære førtidspension efter reglerne i lov om social pension eller til at få forsikringssummen udbetalt efter policens bestemmelser om udbetaling ved invaliditet.

Endelig kan kapitalen udbetales ved ejerens livstruende sygdom, ved ejerens død eller ved udbetaling til en frasepareret eller fraskilt ægtefælle eller eventuelle begunstigede efter dennes død, når ordningen er udloddet til ægtefællen og udbetales i overensstemmelse med udbetalingsvilkårene.

Når udbetaling sker i en af ovenstående situationer, skal den berettigede betale en afgift på 40 % af udbetalingen eller ordningens værdi.

Afgiftssatsen på 40 % gælder dog kun for ordninger oprettet efter den 31. december 1979. Der gælder en række overgangsregler for ældre ordninger.

4.2 Udbetaling ved ophævelse i utide m.v.

Hvis en skattebegunstiget pensionsordning overdrages, belånes eller ophæves i utide, det vil sige normalt før opnåelse af efterlønsalderen, skal opsparereren betale en afgift. Afgiften udgør 60 % af det udbetalte beløb.

Ved dispositioner i strid med vilkårene for ordningen beregnes afgiften af det beløb som ved belåningen m.v. kunne være udbetalt ved ophævelse af ordningen.

Der gælder en række overgangsregler for ældre ordninger.

4.3 Udbetaling efter fraflytning

Danmark har indgået aftaler til undgåelse af dobbeltbeskatning med en lang række lande, hvori det afgøres, hvilket land der har beskatningsretten til forskellige indkomsttyper, herunder pensionsudbetalinger.

I langt de fleste dobbeltbeskatningsaftaler bevarer Danmark dog beskatningsretten til pensionsudbetalinger efter fraflytning.

Ved fraflytning til et konkret land anbefales det at få beskatningsforholdene nærmere undersøgt.

5. Ikke skattebegunstigede pensionsordninger

5.1 Forsikringer med opsparing

Hvis en pensionsordning ikke opfylder betingelserne for at opnå skattebegunstigelse, eksempelvis fordi udbetaling kan ske før opnåelse af efterlønsalderen, eller der er indsat andre begunstigede end dem, der er opregnet i pensionsbeskatningsloven, er der tale om en pensionsordning uden fradragsret, det vil sige en såkaldt § 53 A-ordning. Det gælder også, hvis opsparerer har givet afkald på fradragsretten. Det kan eksempelvis svare sig, hvis opsparerer ikke kan udnytte fradragsretten på grund af, at han / hun ikke længere er undergivet fuld dansk skattepligt, jf. nedenfor pkt. 6 om udlandet.

Indbetalinger til § 53 A-ordninger er ikke fradragsberettigede, og til gengæld er udbetalinger fra disse ordninger skatte- og afgiftsfrie. Det gælder både sum, ratevise og løbende udbetalinger. Fra og med 2010 er der indført skat på udbetalingerne, hvis der har været helt eller delvist fradrag for indbetalingen i Danmark eller i udlandet.

Kapitaltilvæksten er skattepligtig som kapitalindkomst, det vil sige med op til 49,5 %* (2010) beskatning. Der opkræves derfor ikke pensionsafkastskat af afkastet.

5.2 Risikoforsikringer

Risikoforsikringer er ordninger, der alene udbetales i tilfælde af den forsikredes invaliditet eller død inden det aftalte udløbstidspunkt for forsikringen, dog senest ved det 80. år.

Disse ordninger kan tegnes uden fradragsret. Til gengæld er en eventuel udbetaling skatte- og afgiftsfri, og der er ingen afkastbeskatning.

For eksempel er mange gruppelivsforsikringer oprettet under disse regler. Ved risikoforsikringer kan forholdsvis beskedne indbetalinger give anledning til store udbetalinger, hvis forsikringsbegivenheden indtræffer.

5.3 Direktørpensionsordninger

Efter lov om tilsyn med firmapensionskasser har en arbejdsgiver mulighed for at etablere en pensionsordning for direktører og disses efterladte, uden at der sker afdækning af ordningen gennem indbetalinger til et pensionsinstitut. Udbetalingerne ved pensionering vil således afhænge af, om virksomheden stadig eksisterer på disse tidspunkter og har økonomisk mulighed for at foretage udbetalingerne. Disse såkaldte ”uafdækkede direktørpensionsordninger” behandles som udgangspunkt efter statsskatteoven og er ikke omfattet af pensionsbeskatningsloven. Værdien af pensionstilslaget beskattes ikke, da det er livsbetinget. Pensionsudbetalingerne beskattes til sin tid som personlig indkomst og med arbejdsmarkedsbidrag.

* Forudsætter vedtagelse af Lovforslag nr. 112 (FT 2009/2010).

Hvis arbejdsgiveren over for direktøren har stillet policen til sikkerhed for pensionstilsagnet, eller arbejdsgiveren har stillet anden form for sikkerhed (eksempelvis i form af en garantiforsikring eller beløb på en bankkonto), sidestilles den uafdækkede direktørpensionsordning med en tilsvarende afdækket pensionsordning omfattet af reglerne om ikke skattebegünstigede pensionsordninger.

Sikkerhedsstillelsen betyder, at direktøren reelt er stillet, som om han / hun har en afdækket pensionsordning, det vil sige en ordning med en opsparat kapital. Dette er baggrunden for, at sådanne ordninger skal behandles efter pensionsbeskatningsloven og ikke efter reglerne om uafdækkede direktørpensioner.

Hvis en arbejdsgiver opretter en forsikringspolice, som stilles til sikkerhed for et uafdækket pensions-tilsagn afgivet til en direktør, vil direktøren fra tidspunktet for sikkerhedsstillelsen blive beskattet af arbejdsgiverens indbetalinger på ordningen samt af afkastet (værditilvæksten). Endvidere skal direktøren beskattes af værdien af sikkerheden. Beskatningen sker som personlig indkomst med arbejdsmarkedsbidrag.

Til gengæld bliver udbetalingerne til sin tid skattefrie.

Det er ikke alle tilfælde, hvor arbejdsgiveren tegner en kapitallivsforsikring på direktørens liv, der i værdi modsvarer pensionstilsagnet, som er omfattet af reglerne i pensionsbeskatningsloven om afdækkede direktørpensionsordninger. Hvis det kan være aktuelt at etablere en uafdækket direktørpensionsordning, anbefales det at tage kontakt til revisor eller vores skatteafdeling.

6. Pensioner over landegrænserne

6.1 Beskatning ved fraflytning

I visse tilfælde skal der ske beskatning af indbetalte pensionspræmier ved fraflytning. Denne beskatning udløses i givet fald ved ophør af fuld skattepligt, eller når en person efter bestemmelserne i en dobbeltbeskatningsoverenskomst bliver hjemmehørende i en fremmed stat, Færøerne eller Grønland (dobbelt domicil). Reglerne omfatter også personer, hvis fulde skattepligt afløses af begrænset skattepligt her til landet.

Reglerne går ud på at efterbeskatte fraflyttere, hvis der via arbejdsgiveren i årene inden fraflytningen er foretaget ekstraordinært store indbetalinger til pension. Efterbeskatningen sker hos den ansatte (fraflytteren). Arbejdsgiveren bevarer således fradragsretten for pensionsindbetalingen, selv om den efter reglerne anses for "ekstraordinær".

Efterbeskatningsreglerne omfatter kun arbejdsgiverens "ekstraordinære" indbetalinger til den ansattes eller tidligere ansattes pension. Almindelige indbetalinger berøres derimod ikke af reglerne.

De ordninger, der er omfattet af efterbeskatningsreglerne, er pensionsordninger med løbende udbetalinger og ratepension. Indbetalinger til kapitalpension er derimod ikke omfattet af reglerne.

Det er kun, hvis der er sket stigninger i pensionsindbetalingerne i forhold til de pensionsindbetalinger, der fandt sted ved udgangen af året 5 år forud for skattepligtsophøret, at (en del af) indbetalingen skal efterbeskattes.

Selv om indbetalingerne til en pensionsaftale er forhøjet i forhold til aftalen 5 år tidligere, efterbeskattes forhøjelsen dog ikke, hvis forhøjelsen er aftalt forud for 5 års perioden eller følger af kollektive aftaler. Der ses også bort fra forhøjelser,

der følger af vedtægtsændringer eller ændringer i pensionsregulativer, når ændringen omfatter mere end 10 personer. Som et eksempel på en forhøjelse, der kan være aftalt inden de 5 år før fraflytningen, kan nævnes en aftale om løbende pristalsregulering af et bestemt bidrag.

Pensionsindbetalingerne skal overstige 20 % af den samlede lønindtægt fra den pågældende arbejdsgiver, før fraflytteren skal efterbeskattes. Efterbeskatningen omfatter de beløb, der overstiger 20 %'s grænse. Disse beløb forhøjes med et tillæg på 6 % for hvert år fra udløbet af det indkomstår, hvori beløbet skal medregnes, og indtil udløbet af fraflytningsåret. De 6 % er ikke en renteberegning, men et tillæg til den skattepligtige indkomst. Tillægget skal som den øvrige del af forhøjelsen medregnes i den skattepligtige indkomst for det indkomstår, hvor forhøjelsen af pensionsindbetalingen udløser efterbeskatning. Tillægget og den øvrige del af forhøjelsen er personlig indkomst.

5 års perioden er forlænget til 10 år for hovedaktionærer, idet der i disse tilfælde er sammenfald mellem arbejdsgiver og arbejdstager.

Der kan i særlige tilfælde gives dispensation fra efterbeskatning.

De tilfælde, hvor der kan gives dispensation, er situationer, hvor den skattepligtige ikke opnår nogen fordel af de ekstraordinært forhøjede indbetalinger. Det vil eksempelvis være tilfældet, hvis Danmark efter fraflytningen fortsat har beskatningsretten til løbende eller ratevise pensionsudbetalinger.

6.2 Pensioner oprettet i udlandet

6.2.1 Godkendte udenlandske pensionsordninger magen til danske

Der er mulighed for fradrags- eller bortseelsesret for indbetalinger til pensionsordninger, der er oprettet i et pensionsinstitut i andet EU- eller EØS-land. Det er dog en betingelse for skattebegunstigelsen, at pensionsordningen og pensionsinstituttet er godkendt af SKAT.

De væsentligste betingelser for godkendelse er, at:

- pensionsordningen opfylder de almindelige betingelser for at være skattebegunstiget, det vil sige aldersbetingelser, krav til indsættelse af begunstigede m.v.
- pensionsinstituttet skal opfylde de samme krav til indberetninger og indeholdelse af skatter og afgifter (de administrative krav) som de danske pensionsinstitutter
- pensionsopsparerer skal underskrive en erklæring om, at han / hun indvilliger i at betale skat eller afgifter til Danmark af pensionsudbetalingerne.

Afkastet beskattes med 15 % pensionsafkastskat.

6.2.2 Godkendte udenlandske pensionsordninger, der ligner danske ordninger

Endvidere er der for indstationerede medarbejdere indført mulighed for i op til 5 år at opnå fradrags- eller bortseelsesret for indbetalinger til pensionsordninger, der er oprettet i et pensionsinstitut i et andet EU- eller EØS-land, selv om pensionsordningen ikke er magen til en dansk pensionsordning. Det er dog en betingelse for skattebegunstigelsen, at pensionsordningen er godkendt af SKAT.

De væsentligste betingelser for godkendelse er, at:

- pensionsordningen i udlandet på oprettelsestidspunktet har givet adgang til fradrags- eller bortseelsesret i et vist omfang

- pensionsopsparerer eller dennes arbejdsgiver skal før tilflytningen til Danmark have deltaget i og bidraget til pensionsordningen i mindst 1 år
- pensionsopsparerer må ikke inden for de seneste 3 år forud for tilflytningen have været fuldt skattepligtig til Danmark eller begrænset skattepligtig af lønindkomst eller erhvervsmæssig indkomst
- pensionsordningen skal overordnet svare til en ordning, der opfylder betingelserne om skattebegunstigede pensionsordninger. Det drejer sig om følgende typer:
 - 1) ordninger med løbende udbetalinger
 - 2) ratepensionsordninger
 - 3) kapitalpensionsordninger.

Ved godkendelsen foretager SKAT en konkret vurdering af, om betingelserne er opfyldt. Indbetalingerne til en pensionsordning, der er godkendt som en "lignende" ordning for en 5 års periode, giver ret til fradrag eller bortseelse i samme omfang, som indbetalingerne gav ret til fradrag eller bortseelse i udlandet på oprettelsestidspunktet.

Fradragsfordelingsreglerne og fraflytningsreglerne gælder ikke for disse pensionsordninger.

I 5 års perioden beskattes afkastet ikke.

6.2.3 Udenlandske pensionsordninger uden dansk skattebegunstigelse af indbetalingerne

Hvis pensionsopsparerer har oprettet en pensionsordning i udlandet på et tidspunkt, hvor pensionsopsparerer ikke var fuldt skattepligtig til Danmark, eller den pågældende havde dobbeltdomicil med hjemsted i udlandet, og denne pensionsordning ikke godkendes af SKAT, som nævnt ovenfor i pkt. 6.2.1 eller 6.2.2, er der ikke fradrags- eller bortseelsesret for indbetalingerne i Danmark.

Der er ingen kapitaltilvækstbeskatning efter indtræden af fuld dansk skattepligt, hvis indbetalingerne før tilflytningen har givet adgang til fuld fradrags- eller bortseelsesret i udlandet. Til gengæld skal udbetalingerne medregnes i den personlige indkomst, hvis den pågældende stadig er skattepligtig til Danmark ved udbetaling af pensionsordningen. Dog medregnes udbetalinger svarende til danske kapitalpensionsordninger kun med 75 %, når betingelserne for udbetaling er opfyldt.

6.2.4 Udenlandske pensionsordninger med skattebegunstigelse efter dobbeltbeskatningsaftalerne

I nogle dobbeltbeskatningsaftaler er der truffet aftale om skattebegunstigelse af indbetalinger til en pensionsordning i det andet land. Det drejer sig om dobbeltbeskatningsaftalerne med Storbritannien, Schweiz, Holland og grænsegængeraftalen med Sverige. Det må i givet fald undersøges, om det er bedst at søge pensionsordningen godkendt efter dobbeltbeskatningsaftalen eller søge godkendelse efter de særlige regler for udenlandske (EU / EØS) pensionsordninger.

6.2.5 Udbetaling fra udenlandske pensionsordninger

I langt den største del af dobbeltbeskatningsaftalerne er det kildelandet (det land, hvorfra pensionsudbetalingerne stammer), der har beskatningsretten, og derfor vil dette land beskattes udbetalingerne. Selv om der sker beskatning i kildelandet, skal udbetalingerne også medregnes i den danske indkomst. Overenskomsten regulerer herefter, hvordan denne dobbeltbeskatning, der således opstår, skal undgås.

Det sker enten ved, at der i den danske skat gives fradrag for den i udlandet betalte skat (creditlempelse), eller ved at der stort set slet ikke betales skat i Danmark (eksempionslempelse).

Der gælder særlige regler for pensionsordninger oprettet med SKATs godkendelse i udlandet med skattebegunstigelse af indbetalingerne.

På grund af den mangfoldighed af muligheder der findes, afhængig af hvilke lande og hvilke typer pensioner, der er tale om, er det nødvendigt at søge vejledning hos en rådgiver, såfremt man modtager pensionsydelse fra udlandet.

6.3 Danske pensioner i udlandet

Hvis man har en dansk pensionsordning og påtænker at flytte til udlandet, er det væsentligt at vide, hvordan beskatningen er i udlandet, og om Danmark i givet fald har beskatningsretten til udbetalingerne som kildeland i overensstemmelse med en dobbeltbeskatningsoverenskomst. Endelig bør det undersøges, om der vil blive udløst beskatning i forbindelse med fraflytningen. Ifølge danske regler er udbetaling fra danske pensionsordninger skattepligtige, også selv om modtageren bor i udlandet.

Den almindelige indkomstbeskatningsret kan være begrænset af indgåede aftaler om dobbeltbeskatning. Men som nævnt ovenfor er der i de fleste dobbeltbeskatningsoverenskomster bestemmelser om, at Danmark har ret til at beskattes udbetaling fra danske pensioner. Det betyder, at selv om skatten på pensionsudbetalinger er lav i det pågældende land, skal der alligevel betales dansk skat af pensionen.

Danmark har ikke ret til at udnytte denne beskatningsret i tilfælde, hvor bopælslandet har beskatningsretten.

I nogle få af de indgåede overenskomster er dette tilfældet, og ved tilflytning til et af disse lande bliver pensioner således alene beskattet med den lokale skat.

Beskatningen af pensionsudbetalingerne sker dermed udelukkende i de respektive lande. Ofte er beskatningen i landene lavere end i Danmark. Det må tilrådes at få konkret lokal rådgivning om udenlandske beskatningsregler, inden man planlægger en fraflytning til udlandet i det håb, at man der vil få mere ud af sin pension. Endvidere tilrådes det at undersøge anden lovgivning i tilflytningslandet, som kan få betydning, eksempelvis reglerne om arv og formueskat.

Den skat, der påhviler udbetalingen fra en kapitalpension (40 %), betragtes som en afgift, og den kan ikke lempes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst. Der vil derfor altid være 40 % afgift på en sådan udbetaling.

7. Sammenstød mellem offentlige ydelser og private pensioner

Hvis man har planlagt at modtage efterløn, skal man være opmærksom på, at efterlønnen kan ned-sættes med private pensioner efter nærmere fastsatte regler.

En gennemgang af de regler, der gælder herfor, falder dog udenfor denne publikations rammer.

Pensionsopsparinger påvirker også størrelsen af andre sociale ydelser, som ydes til pensionister.

grantthornton.dk
Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

Stockholmsgade 45 . 2100 København Ø
Tlf. 35 27 11 00 . Fax 35 27 11 01
Hjulmagervej 8 K . 7100 Vejle
Tlf. 76 43 25 00 . Fax 76 43 25 01